

v e r e n i g i n g

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV" Den Haag

Uitsl. voor verslagen en abonn.: DOVENETELWEG 57^a 2555 TD Den Haag tel.684541

Secretariaat: KRAMSVOGELLAAN 29 2516 CE Den Haag tel.254373

W E E K B L A D

26e jaargang nr.51

nadruk verboden

23 april 1981

" in de kantlijn betekent de vraag

" " " " " " het antwoord

Goeden avond vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, dus zelf nadenken is noodzakelijk. Vanavond hebt u het voor het zeggen. Welke punten wenst u dus aan te snijden.

x Z U I D - A M E R I K A

- De situatie die wij, economisch, politiek en sociaal aantreffen in bijna alle zuid-amerikaanse landen wordt bepaald door de koloniale periode van eens. Ook nu doet de opzet in vele gevallen nog denken aan de tijd van de spaanse grandes en de hummen.

Wat er op neerkomt, dat er zich een soort elite, een gemeenlijk zeer kleine bovenlaag, heeft gevormd vanuit de landeigenaren, die zich later ook steeds meer in andere vormen van bedrijf en handel heeft in gewerkt.

Om U een klein voorbeeld te geven: In Argentinië verovert iemand van spaans bloed veel land en wordt veehouder. Hij heeft een grote estancia opgebouwd. Hij leeft als een *hidalgo* en is zeker van plan veehouder te blijven.

Afzet vinden wordt echter wat moeilijker, te samen met enkele andere belanghebbenden financieert hij een handelspost. Ook enkele kleinere industrieën komen onder zijn beheer. Gaat het in het begin voornamelijk om de beleving van de estancia en de daar levenden, al snel verzorgt hij ook voor anderen leveringen. Zijn kinderen trekken naar de steden en zelfs naar het buitenland. Zij begeven zich meer en meer in het verdeelapparaat en nemen zelf delen van in en export in handen. De invloed van de familie neemt toe, terwijl men door de handel steeds betere contacten krijgt in de internationale handel.

Het derde geslacht heeft dan ook al zeer veel invloed, beschikt over zeer goede relaties en vervreemd van de eenvoudige landarbeiders en *gauchos*. Afstammelingen leven nu in een luxe die zelfs een vorst niet zo misstaan.

Maar dergelijke families zijn er vele, zij raken onderling verwant, vormen een apart wereldje. En een dergelijke bovenlaag kun je vinden in elk land, zeker hier.

Hierdoor worden de sociale samenhangen grotendeels bepaald. Maar ook de economie wordt voor het merendeel bepaald door de wensen en mogelijkheden van een betrekkelijk kleine regentenlaag die zich overigens zeker niet altijd geheel onverantwoordelijk opstelt tegenover degenen die voor hen werken en van hen afhankelijk zijn, maar zich beschouwen als enige beoordelaar van noden en wenselijkheden.

Zij betalen hun arbeiders in verhouding weinig en gaan uit van het standpunt, dat die arbeiders maar beter arm, vroom en dom moeten blijven, want dat is beter voor hen en voor de patroons. En wanneer de macht van de heren wordt aangetast doordat er toch steeds meer mensen komen die leren lezen, schrijven, zelf nadenken en ageren, dan weet men in feite maar een enkel antwoord: direct ingrijpen.

Dit betekent, dat men een militair apparaat van node heeft. Het is zonder meer duidelijk, dat dit zowel in de praktijk als politiek geleid zal worden door mensen die uit de rijke families voortkomen of hen in uiterste trouw gehoorzamen. Zo wordt het leger in ook de politiemacht in feite allereerst tot een verdediging van de heersende orde.

En wat het geloof, de kerk, betreft: zeker begint deze in de laatste tijd in verschillende landen wat progressiever op te treden. Zij is er echter in de allereerste plaats voor de "zielszorg" en is hierbij van de heersende machten nogal afhankelijk geweest. Het gevolg is dat grote delen van de geestelijkheid, ook nu nog, de neiging vertonen zich bij de heersende kaste aan te sluiten.

Van belang bij dit alles is het ontstaan van de grote steden. In het begin zijn dezen vooral de plaatsen waar handel wordt gedreven en industrieën gevestigd worden. Zij vormen daarnaast een aangename mogelijkheid tot opbouwen van gezelschapsleven door de leden van de grote families die wat meer luxe en sociaal verkeer wensen dan op de landgoederen haalbaar is.

Maar in die steden, havensteden en de andere handelsknooppunten is ook voor de armeren een mogelijkheid aanwezig om zich altans enigszins te onttrekken aan de algehele overheersing door de grote families. Er ontstaat hier een middenstand. Hier heeft men meer mogelijkheden dan op het platte land. Geen wonder dat vooral degenen die weinig of geen mogelijkheid meer hebben tot verbetering van hun lot op het platte land hierdoor als door een magneet worden aangetrokken.

Er ontstaat ook onder de armeren een splitsing. De gauchos, de cowboys worden een aparte stand die zich geheel richt op het harde leven van de veedrijver. Zij trekken niet naar de steden en beschouwen degenen die dit doen als mensen van minder inhoud en waarde. De landbouwers, de peones, daarentegen trekken zeer sterk naar de steden, zeker wanneer hun heer niet op voldoende wijze voor hen kan zorgen.

Gauchos treft men wel in het leger aan, maar zelfs daar vormen zij een groep apart, die hard is tegen zichzelf en tegenover elke medemens die zich hen niet nederig onderwerpt. En al neem ik mijn voorbeelden uit Argentinië, een dergelijke ontwikkeling treft u in alle landen van noord tot zuid op vergelijkbare wijze aan.

Overal zijn het de arme boeren die, soms gedreven door ambitie, maar even vaak door bittere nood tot overleven, naar de steden trekken. Een meester vinden slechts weinigen, vandaar dat in en rond alle grote steden van Zuid-Amerika de bidonvilles- of fevellas e.d., zoals men krottendorpen daar noemt - welig tieren.

Gehele wijken bestaan uit krotten, uit de meest vreemde materialen opgebouwd, worden bevolkt door mensen die vaak zelfs geen eten hebben.

Ook nu nog kan dit stadsproletariaat zich niet handhaven door werken alleen. Zeker, de vrouwen kunnen door prostitutie enige tijd voor zich en de hunnen wel de kost verdienen, maar zelfs dit maar beperkt. Er komen steeds meer mannen die op een andere wijze het noodzakelijke proberen te verwerven.

Dezen zijn de kern van een tweede zeer hard optredende macht: rovers, zakkenrollers, oplichters, geweldplegers. En deze groep omvat ook heel wat mensen die bereid zijn allerhande karweitjes tegen betaling op te knappen, tot moord toe. Zij vormen een reservoir waaruit zowel de heersende kaste als opstandige bewegingen hun mensen voor harde en wrede taken recrutereren.

Wanneer u de situatie zo beziet als ik dit nu eed zult u het ook met mij eens zijn, dat in de afgezonderde standen als de gauchos en de armen in de steden allerhande materiaal aanwezig is dat tot explosieve reacties kan voeren. Revoluties, wreedheden vinden in deze achtergrond hun voedingsboden.

Het is bijna onvermijdelijk dat fascistische tendenzen en wrede diktaturen ontstaan in een maatschappij die als omschreven is opgebouwd.

Mogelijk vergt deze laatste uitspraak enige toelichting. Fascisme ontstaat op het ogenblik dat een bepaalde bevolkingsgroep of zij nu een heersende dan wel een onderdrukte is - geen andere mogelijkheid meer ziet om zichzelf te handhaven en eigen belangen te dienen dan door het vervolgen van anderen.

Vanaf dit ogenblik probeert men zich te rechtvaardigen door zich als meerwaardig voor te stellen en een soort supermensmentaliteit aan te kweken. Het gevolg is, dat men al snel eerlijk overtuigd geraakt van zijn recht om anderen met alle middelen te dwingen. Want dezen zijn immers minderen, minderwaardige mensen?

Het is duidelijk dat in de omschreven maatschappelijke vorm deze mentaliteit bij verschillende bevolkingsgroepen zich snel en sterk zal ontwikkelen, zodat de standen in feite voortdurend op een voet van oorlog met elkander verkeren.

De macht van het geld zal bovendien erg groot zijn in alle staatsvormen waarin men de ambtenaren sterk onderbetaalt en gelijktijdig een waardigheid verschafft. Omkoopbaarheid is het gevolg. Alleen in het leger, dat een soort afzonderlijke wereldje is, blijft deze beperkt tot de hoogstgeplaatsten. Het onkopen van machthebbers en beampten wordt in dergelijke landen dan ook al snel een als normaal ervaren procedure.

Vergis u niet. Dergelijke methoden besotnden b.v. ook in suriname, zelfs onder het nederlandse bewind. Dank zij de mogelijkheid een douceurtje uit te delen of een "de ene hand wast de andere" techniek kon men daar bescherming vinden en aangenaam leven zonder al te veel gestoord te worden door de officiële regels.

In geheel zuid amerika ontstaan hierdoor zodanig belastingen van zowel de economie als de sociale groei, dat conflicten bijna niet meer te vermijden zijn. Groepen proberen steeds weer "hun deel van de koek" in handen te krijgen. En daartegen treedt dan steeds weer het militaire apparaat op.

Op de duur zullen de militairen geneigd zijn, de macht dan maar geheel aan zich te trekken om zo een einde te maken aan alle wanorde en onrecht. Men beschouwt zijn optreden als dat van een verlosser.

Maar het leger is gebaseerd op een discipline die in de gewone maatschappij moeilijk te handhaven is. Men heeft veel begrip van strategie in krijgskundig opzicht, maar weet weinig of niets van economische noodzaken en strategien.

Het leger blijkt alleen aanspreekbaar voor een ieder die er bewondering voor heeft en zich er altans schijnbaar aan onderwerpt. Hierdoor krijgt het gemeenlijk eerst te laat in de gaten dat het door bepaalde belangengroepen wordt uitgebuit.

Dergelijke ontwikkelingen hebben zich overal afgespeeld in dit kontinent en vooral internationals hebben daarvan dankbaar gebruik gemaakt om - denk eens aan de kopermijnen van Chili - uitbuiting te plegen tot het laatste toe.

Het blijkt, dat er overal wel sprake is van enig verzet. In bijna alle landen horen wij zo nu en dan over acties van guarilleros en dergelijke groepen. Een andere vraag is het, of deze guarilleros wel de echte vrijheidsstrijders zijn die men zich hier daarbij voorstelt.

Over het algemeen bestaan de groepen uit enkele idealisten en verder vooral mensen die zeer wreed zijn behandeld en nu met alle middelen worden achtervolgd. Velen onder hen hebben zeer grote offers moeten brengen, hebben beminden verloren. Wij zijn niet rationeel en in hun optreden vaak even fascistisch als de dictatoren waartegen zij zich verzetten.

Dat zij daarbij gemeenlijk een geheel ander politiek systeem aanhangen doet hierbij in feite weinig ter zake. Uiteindelijk kan het kommunisme onder omstandigheden even fascistisch optreden als de vertegenwoordigers van liberalisme, kapitalisme enz. tot het nationaal socialisme toe.

Wij hebben steeds te maken met twee partijen die beiden wel redenen hebben voor hun optreden, maar dan alleen vanuit hun eigen standpunt. Maar dan ook groepen die, zeker wanneer zij zich in de verdediging gedrongen gevoelen, geen enkel - werkelijk geen enkel - middel zullen schuwen om hun macht en mogelijkheid te handhaven.

Een dergelijke houding zal ook op de economie zijn invloed uitoefenen. Heb je internationale relaties -- of je in Brazilië, Argentinië of Chili danwel landen als b.v. Venezuela leeft -- zo is het duidelijk dat je een beroep zult doen op de mogelijkheden of groepen, die je de nodige kapitalen kunnen verschaffen.

Gaat het om particulieren dan zijn de beste relaties hiervoor de internationals. Die hebben immers invloed bij regeringen en kunnen dezen er zo nodig toe brengen je leningen te verschaffen, instructeurs te zenden die je leren hoe je bepaalde problemen moet aanpakken. Al doen zij dit gemeenlijk, staten zowel als internationals, tegen een veel te hoge prijs - ook al zal men dit er niet expliciet bij zeggen.

Het gevolg van dit alles is een enorme inflatie van de nationale valuta. In bijna alle zuid Amerikaanse landen is de inflatie zo groot dat, wanneer een munt aan het einde van het jaar nog rond 50% aan koopkracht bezit vergeleken bij de toestand aan het begin van het jaar, men spreekt over een jaar dat heus economisch zo slecht niet was.

Het is duidelijk, dat hiendoor de interest op leningen wel bijzonder hoog moet worden. De kleine ondernemer heeft weinig of geen mogelijkheden. De grote ondernemer kan echter lenen in en betalen in buitenlandse valuta, krijgt met gunstiger rentepercentages te maken en kan zich voor een groot deel beschermen tegen het muntwaardeverlies dat de inflatie nu eenmaal met zich brengt.

De staat absorbeert op deze wijze steeds meer van de inkomsten en spaargelden en indirect dus het levenspeil van zijn burgers. Behalve wanneer het gaat om de leden van de top, de heersende kaste. Ofschoon dit in alle landen tegenwoordig wel in meerdere of mindere mate het geval zal zijn, kun je toch hieruit volgens mij wel een konklusie trekken.

Het is op het ogenblik voor velen van de heersers -- of zij nu links of rechts denken -- niet mogelijk zich zonder meer te handhaven. Zij hebben buitenlandse hulp hard nodig om hun macht te kunnen behouden.

De meeste landen in z. amerika zijn zeer rijk aan kostbare grondstoffen en delfstoffen. Maar de winsten daarvan zullen voor een groot deel naar het buitenland verdwijnen. Wat overblijft komt ten goede aan de regering en de top-kaste, niet aan het volk als geheel.

Er zal op een gegeven ogenblik dus steeds weer hierdoor een revolutie uitbreken, waarbij het in feite niet eens meer om geld en macht gaat, maar waarbij velen vooral strijden om de gehate "anderen" te vernietigen.

Inquistiemethoden worden dan ook steeds meer toegepast. Het vermoorden van mensen door hen alleen maar te doden is velen al lang niet meer genoeg. Men probeert ze op de meest gruwelijke wijze dood te martelen om zijn haat af te reageren en gelijktijdig een voor anderen afschrikwekkend voorbeeld te scheppen. Of de slachtoffers al dan niet schuldig zijn komt er daarbij ook steeds minder opaan.

Let wel: dit geldt zowel voor de z.g. guarilleros als voor regeringstroepen en politie. Doden, doodmartelen wordt meer en meer een normaal verschijnsel, dergelijke praktijken worden door steeds meer betrokkenen als noodzakelijk en ontoontkoombaar aanvaardt.

Het lijkt wel of deze volkeren verdoofd zijn en zo niet meer kunnen reageren op martelingen, moorden, overvallen van de geheime politie en terreur. Voor de buitenstaander wordt al snel duidelijk dat in deze strijd niemand werkelijk kan winnen.

Enige winst voor het gehele volk is alleen maarmogelijk wanneer eindelijk het gezonde verstand gaat overheersen. En dat kunnen we zeker niet bereiken door een z.g. democratie tot stand te brengen. Daarmede plaats je de tegenstanders van eens mogelijk in een parlement tegenover elkaar, maar beide partijen zullen evenzeer als voordien geneigd zijn achter de schermen elkander het mes in de rug te steken. Van een werkelijke samenwerking tussen de partijen zal ook in een dergelijk geval niet wezenlijk sprake kunnen zijn.

De middenstanders, degenen die zich net kunnen redden maar het beter hebben dan de meeste anderen zijn in feite de groep die in dat geval steeds weer op de wip zit. Helaas is deze groep gemakkelijk te manipuleren daar zij aan eigen belangen alleen pleegt te denken.

Dat blijkt steeds weer wanneer door op zich goede maatregelen van een parlement en leiders die de economie en de levensmogelijkheden van het gehele volk proberen te verbeteren voor deze groep nadelig uit blijken te vallen.

Denk in dit geval aan de ondergang en dood van Allende, die in feite mede veroorzaakt werd door het feit dat de middenstand zich in haar belangen voelde aangetast en als credietgever voor velen van de armeren hierdoor in staat was een werkelijke tegenstand op te werken, die een werkelijk zich verzetten van het gehele volk tegen een militaire coup onmogelijk maakte. Iets wat men in dergelijke gevallen veelal vergeet.

Ik zou eindeloos over dit alles door kunnen spreken, maar wij zitten hier uiteindelijk vanavond niet om alleen maar politieke overzichten en commentaren te geven. Eén ding wil ik aan dit alles nog toevoegen:

Ik noemde argentië reeds enkele malen als voorbeeld. Niet onbegrijpelijk, want juist ditland is de laatste tijd nogal in het nieuws. Opgemerkt zij, dat over rond 4 maanden ook brazilie weer tijdelijk wereldnieuws zal zijn.

Argentinië heeft de malvines - zoals men daar zegt- eindelijk tot zich getrokken. Mogelijk meent u dat het wel onredelijk is om over dergelijke kleine stukjes land een oorlog te gaan voeren. Dit is niet geheel juist. Deze stukjes land zijn door hun ligging van enorm groot belang, zeker wanneer het gaat om een verdelen van de zuidpool en vooral de bodemschatten die daar onder het ijs verborgen zijn. Men spreekt hierover wel maar er staat nog niets over valst. Voor staten betekent dit, dat je er wel voor dient te zorgen dat je de dichtsbijzonde punten voor dien in je macht hebt.

Het is duidelijk dat engeland, in de hoop zijn eigen claim op een deel van het zuidpoolland hierdoor kracht bij te zetten, lang getalmd heeft met het overdragen van de falklands aan argentinie. Ruim 20 jaren lang loopt deze zaak reeds, is er sprake van een eis het beheer van deze eilanden over te mogen nemen en een belofte dat engeland zal overwegen hoe en op welke wijze dit mogelijk is.

Argentinië handelt dus niet bepaald overhaast. Engeland op zijn beurt wil zijn aanspraken als voornoemd zeker stellen en heeft bovendien de grote ellende, dat men overal ter wereld behalve in engeland zelf reeds begrepen heeft, dat het impere van eens al lang dood is en het land zelfs, mede door de interne situatie, reeds lang tot een tweede of mogelijk zelfs derderangsstaat is afgezakt.

Gezien de houding van de "man in the street" was de regering dan ook, zelfs indien zij haar belangrijke aanspraken had willen opgeven, dus wel genoopt harde taal te spreken. En nu dit gebeurd is hangt de politieke rol van mrs Thatcher af van het verdere verloop van zaken.

Ook de argentinijse regering had een politiek doel met het bezetten van de eilanden. Intern waren er in dit land enorme spanningen ontstaan gezien de slechte economie bestond er een reële kans dat de militaire junta tot val gebracht zou worden.

Door het bezetten van de malvines of falklands kon men dit voorkomen, een zekere euforie scheppen en alle kritiek doen verstommen. Zeker, nu reeds beginnen meer en meer te beseffen dat deze bezetting geen verandering brengt in de interne ellende, zodat er in feite niets van groot belang is gebeurd. Maar dit zagen betekent ingaan tegen de allerwege gekittelde nationale trots.

De trots op eigen volk en vlag heeft tijdelijk een zekere eenheid geschapen. Een terugkrabbelen zou niet alleen de val van de huidige regering, maar ook opstand tegen de militaire macht als geheel en de heersende kaste betekenen.

Daarom kan argentinie niet zonder meer afzien dan tenminste het blijven wapperen van de argentinijse vlag op deze eilanden. Zou Thatcher, die reeds nu door bepaalde groepen van labour fel wordt aangevallen op haar beslissingen, kan ook geen stap terug doen. Niet alleen het voortbestaan van haar regering staat op het spel: de tegenpartij zou winnen en de maatregelen die zij, ten koste van zeer veel offers ten koste van volk en zelfs heersende kaste heeft genomen zouden binnen enkel maanden ongedaan worden gemaakt. Een gezonder worden van het pond sterling b.v. kan men dan wel vergeten, evenals een vermindering van de invloed van de vakbonden. Ook zij moet met alle geweld een succes kunnen melden om haar regering in stand te houden en haar maatregelen - die toch reeds onder sterke druk staan - verder door te kunnen zetten.

Uit dergelijke zaken worden dan soms oorlogen geboren. In dit geval beseffen echter beiden zeer goed wat de gevaren van een langdurig konflikt zijn.

Argentinië weet, dat zijn havens en kuststeden zonder meer kwetsbaar zijn voor aanvallen van de Britse vloot en luchtmacht— mits deze laatste een basis op het vaste land kan vinden, b.v. in Chili. (wat zeker niet ondenkbaar zou zijn.)

Engeland op zijn beurt beseft heel goed dat het, gezien de lange aanvoerlijnen, niet in staat is om zonder veel te hoge en in feite te kostbare investeringen en kosten een half jaar lang b.v. een blokkade of bezetting van de eilanden vol te houden wanneer Argentinië met alle macht tegenspartelt.

De kans dat men toch nog tot een overeenkomst geraakt, mogelijk nadat er zonder al te veel bloedvergieten eerst een klein treffen is geweest, is dan ook groot. Hebt u vragen? Ja, ik kan u wat een ding betreft wel gerust stellen: op een van de schepen van de Britse vloot is een band reeds ijverig bezig countermarching te oefenen voor de overwinningparade op de Falklands. Daaraan zal het dus niet mankeren. Ben volgend punt graag.

m i n o i s e k u n s t

Volgens mij kun je niet spreken over een exclusief minoïse kunst, wel van een cultuur. De kunst zelf is niet een afzonderlijk iets, maar deel van en deels ook wege van deze cultuur. Wat dat betreft is de situatie vergelijkbaar met die in vroeg Egypte.

Ik stel: de minoïse cultuur is vooral een handelscultuur. Deze vereiste gelijktijdig ook een mate van krijgerscultuur. Hierdoor werden sporten en ook de bekende stierenspelletjes belangrijk — ook al werd dit alles later ook als een soort vruchtbaarheidsritueel ook door meisjes beoefend.

Doordat men veel in- en exporteerde kwamen invloeden van alle kanten op het eiland binnen. Overigens, de stier die men overal aantreft had oorspronkelijk niets met dit dier, maar met de maan te maken. De mensen van dit eiland waren oorspronkelijk maanaanbidders. De stiergod als macht van de aarde en indirect als drager van de zon komt eerst veel later in de mode.

De kunst doet voor die tijd nogal luxeus aan. Niet alleen palazen, maar ook woningen van welgestelden werden voorzien van waterleiding. Maar de techniek heeft men kennelijk ergens anders afgezien, vermoedelijk in noord-Italië. De versieringen echter tonen weer Perzische invloeden.

Friezen op aardewerk en ook in bepaalde resten van paleizen tonen aan, dat men wel een "eigen" kunst hanteert en ongetwijfeld scens en kleding van het hof en mensen uit eigen tijd weergeeft, maar men heeft wat het aardewerk betreft kennelijk nogal het een en ander ontleend aan Egyptische technieken en vormgeving, terwijl de versieringen weer geant lijken te zijn op Griekse motieven en uitvoeringen.

Bewerking van steen geschiedt op een wijze die doet veronderstellen dat men ook met zuid-Italië contacten heeft gehad. Wat mij er toe brengt te spreken van een mengcultuur.

Zoals ook uit afbeeldingen blijkt is de koning, zoals in die dagen veelal het geval was, tevens een soort opperpriester. En dat is nu niet, dat dit iets uit een ver verleden is, want nog heden is de koningin van Engeland het hoofd van de Anglicaans-Engelse kerk.

Van belang is, dat de priesters hierdoor de kans hebben zich overal te vestigen, ook in nederzettingen en havens waar men invloed heeft.

Zij zijn het die voor een groot deel het kopen van slaven de winning van slaven en de arbeidsindeling van die slaven beheersen. Mede door hun behoedte aan vakmensen om de sier in eigen omgeving en aan het hof vorm te geven zoeken zij alle talenten uit die in staat zijn smeedwerk te leveren, tekeningen, aardewerk te maken en wat er al meer aan kunst te produceren is. Vrije kunstnaars worden hierdoor sterk beïnvloed.

Oorspronkelijk religieus van aard is de minoïse kunst beïnvloed door alle omliggende culturen. De uiteindelijke eigen kunstvorm is sterk beïnvloed door modeverschijnselen, maar wordt tot traditie.

Het is aardig om te zien, hoe vaak men modes uit verschillende landen samenvat. Zo ziet men op muurtekeningen b.v. hofdames gekleed in gewaden, die deels aan perzie ontleend zijn, maar de wijze van draperen weer van de grieken afgekoken schijnen te hebben. Het vrijlaten van één of beide busten echter is weer een egyptisch gebruik.

Het is dit ontlenen aan andere volkeren wat mij er toe bracht om te stellen, dat er geen sprake kan zijn van een strikt minoïse vorm van kunst.

Zeker, er zijn typische kultusvoorwerpen met daaraan eigen versierselen en vormen. Maar zowel de techniek die gebruikt wordt als de wijze, waarop de motieven worden gebracht is kennelijk mede aan anderen ontleend.

Ten laatste is er hier sprake van een atlantische invloed. Ik heb deze tot het laatste bewaard omdat zij samenhangt met o.m. architectuur, ruimteindelingen en zeker ook bepaalde mystieke denkwijzen. Soms lijkt het zelfs of men bewust of onbewust iets van oude atlantische vestigingen heeft geïmiteerd.

Wanneer u hoort van het bekende labyrint zo denkt u mogelijk aan donkere krochten waarin demonen zich verschuilen. In feite was het eerder een samenvoeging van voorraadschelders, bijzondere bedehuizen, schatkamers zelfs en vertrekken die voor magische doeleinden bestemd schijnen.

DE bouw was inderdaad verwarrend, ook al lag een groot deel van dit labyrint in de open lucht. Er was bijzondere kennis voor nodig om een bepaalde plaats in dit geheel te kunnen bereiken. Maar het was bovenal een praktisch bruikbaar geheel en dus heel iets anders dan de woonplaats van de stiermens minos, waaraan men alleen kon ontsnappen wanneer men de terugweg kende of kon beschikken over de draad van Ariadne. Gevaarlijk was het overigens in die zin, dat ter beveiliging van vooral de schatkamers vallen waren ingebouwd.

Vraagt men zich af, waarom men dit geheel juist zo heeft gebouwd dan blijkt gebruik te zijn gemaakt van een ouwwijze die in de atlantische steden wel werd gebruikt, met een vaste ruimtelijke indeling volgens functie, terwijl ook het gebruik van tussemuren en verwarrend zich splitsende paden gebruikt werd om te voorkomen dat leken zonder moeite het heilige van een tempel konden gebruiken.

Wat de bouwwijze betreft schijnt ook perzische bouw en zelfs de techniek van de dolmenbouwers van invloed te zijn geweest.

Het bewerken en vooral de methode van splijten en versieren van vulkanische en andere gesteenten werd in atlantis uitnemend beheerst. Sten voorwerpen met een gelijksoortige bewerking komen op het eiland eveneens voor en zijn terug gevonden.

De atlantiërs kenden ook een bepaalde wijze om zachtere metalen te harden en te bewerken. In de minoïse cultuur vinden wij hier eveneens sporen van, ofschoon ook egyptische technieken van invloed blijken te zijn geweest. De vormen zijn soms verwant aan sieraden die veel noordelijker - noorwegen, noord engeland - gangbaar waren.

Men kan natuurlijk veronderstellen dat deze eilandcultuur alles zelf heeft ontdekt en dat overeenkomsten eerder toeval zijn. Maar dan vraag ik mij af, hoe men kwam tot overeenkomst in bewerkingsmethode en motieven met b.v. wales, ierland wanneer het om metaalwerk gaat, overeenkomsten met egypte en india wanneer het gaat om bewerking van o.m. been en een praktisch gelijke techniek wanneer het gaat om het snijden van zegels en gemmen met de werkwijze in noord west afrika.

Nogmaals: een mengsel van vele vreemde invloeden en werkwijzen dat als kunst iets eigens verkrijgt juist door de menging van technieken en motieven van elders. Het meest eigen schijnen nog de vaak nogal ruwe beeldhouwwerken en in steen vervaardigde symbooltekens. Waarbij het overigens een vraag is, of de moderne mens wel in staat is de betekenis van dergelijke symbolen vooral juist te interpreteren. Wat blijft is een vorm van schrift, verbleekte muurschilderingen godenbeeldjes en delen van gebouwen.

Het is geen wonder, dat men tot de minoïse cultuur soms ook in feite geïmporteerde beeldjes rekent van goden uit azie, omdat deze in vorm aan de heersende smaak aangepast waren.

Ik meen, dat men zich de oude toestand, de hofhouding, de werkelijke wijze van leven niet voor kan stellen en zich een beeld opbouwt door analogien te trekken met andere gebieden uit die tijd waar men iets meer van meent te weten.

Wel valt mij op, dat men blind is voor het feit, dat zovele motieven en werkwijzen elders voorkomen. Wanneer u over Rembrandt zoudt spreken als een voorbeeld van mondiale kunst ben ik het met u eens. Wanneer u er echter over zoudt spreken als typisch nederlandse kunst, zo moet ik dit ontkennen.

Daarom wil ik ontkennen dat de minoïse cultuur een geheel eigen kunst heeft voortgebracht die aan dit gebied alleen verbonden was. Ook al zal ik tde laatste zijn om te ontkennen dat er in dit gebied vele kunstenaars werkzaam zijn geweest - die overigens hun werk beperkten tot de huizen van de rijken. Kommentaar?

x Is het letterschrift al ontcijferd?

- Ik meen dat het ten dele reeds ontcijferd is, maar ben niet geheel op de hoogte van de laatste vorderingen.

x Hoe speelt de minoïse cultuur in de griekse ontwikkeling?

- Er is ongetwijfeld een sterke wederkerige beïnvloeding. Ik wil u er aan herinneren, dat de eilanden zeevaarders voortbrachten die, uitgaande van b.v. malta en kreta, slaven maakten aan de griekse kunst in in het zuid italiaanse gebied.

De zeevaarder van die tijd was wel handelaar, maar zag er niet tegenop om kleine gemeenschappen te overvallen, leeg te roven wanneer dit zonder tegenstand mogelijk was en mensen als slaven mee te voeren.

Vele vrouwen werden b.v. geroofd wanneer zeevaarders water in namen en toevallig bij bron of beek vrouwen aantroffen. Slaven werden echter ook vaak gekocht in de sterkere steden en staten.

Betaald werd vaak met b.v. aardewerk en dergelijke producten. Men dreef daarin ook handel, evenals met zaken die men eerst elders had opgehaald, vooral sierraden, wapens en stoffen. B.v. egyptisch katoen, toen een van de fijnste weefsels die men kende.

Slaven werden soms tot vaklieden gevormd en dan weer verkocht, wanneer men er behoefte aan had kocht men ook slaven met bijzondere bekwaamheden.

Het lijkt mij dus redelijk te spreken over een wisselwerking die vooral na het ontstaan van de stadsteden in griekenland ongetwijfeld grote omvang aannam.

En daar het betere aardewerk van de vroege grieken in vele opzichten herinnert aan hetgeen men reeds in vroegere tijden op kreta kon vinden is het redelijk om aan te nemen, dat ontvluchte of vrijgekochte slaven een deel vande kunst van de kretenzers in eigen gebied in de praktijk hebben gebracht. Voldoende?

(meerde vragen en antwoorden saamgetrolden)

Kant u zeggen waarom de minoïse steden niet ommuurd waren?

Dit was op vele eilanden gebruikelijk. Op het openland heeft men nu en nodig om zich te kunnen verdedigen. Op een eiland bestaat dit gevaar van een onverwachts opduikende vijand in mindere mate. Men kiest daar dus gemeenlijk voor versterkingen nabij landingsplaatsen en mogelijk een versterking van een enkel punt dat zich door ligging reeds als gemakkelijk verdedigbaar toont.

In de minoïse tijd was de vloot van het eiland zeer sterk. men kon dus een eventuele vijand op zee verslaan. Ligplaatsen van schepen en tempels en b.v. palaizen werden wel door wallen beschut, maar niet door muren.

Zou een vijand al tot het binnenland door kunnen dringen zo zal dit altijd maar met enkele mensen zijn. Dat zaakje knap je dus snel op. Zoals op vele eilanden, waar het ommuren van steden niet plaats heeft gevonden tenzij er twee vorsten waren op het eiland en men zich dus tegen elkander meende te moeten beschermen. Op bepaalde engelse eilanden en zelfs schiereilanden ziet men, dat de muren gebouwd werden door edelen van het vaste land, niet de oorspronkelijke machthebbers overwonnen waren.

Later, wanneer grotere schepen en vloten varen zien wij echter rond de middellandse zee en op de eilanden opeens een bouwen van grotere en sterkere vestingen in de mode komen. Voldoende? Volgend onderwerp.

de taak van geheimscholen en esoterische organisaties in de

naaste toekomst.

De taak van geheimscholen, esoterische groepen en genootschappen is, zeker in de komende tijd, wel allereerst een wijze van de mens naar innerlijke kracht en rust die hij nodg heeft om zich te kunnen handhaven in een zich ontmenselijkende maatschappij.

Als zodanig is deze taak erg belangrijk, zelfs reeds vanuit zuiver psychologische overwegingen. Vooral wanneer men beseft, dat deze groepen in de plaats kunnen gaan treden van de vele godsdiensten uit het verleden.

De godsdiensten ontmantelen zichzelf steeds meer door hun onvermogen zich voldoende aan te passen aan de psychische veranderingen in en gebeurtenissen die het leven bepalen van de doorsnee gelovige.

Dus: deze werking telt in ieder geval reeds. Daarnaast zijn er nogal wat geheimscholen en in mindere mate ook enkele esoterische groepen, die oude geheimen en denkwijzen bewaard hebben door vele eeuwen heen.

Wanneer ik denk aan bepaalde maçonnieke loges zo beseft ik dat men daar nog bepaalde geheimen bewaart die nog stammen uit het begin van deze jaartelling.

Kijken wij naar de rosenkruisers zo blijkt, dat zij een deel van de oude egyptische inwijdingsgeheimen hebben overgenomen en daarnaast werkzame leringen die een bepaalde gedachten gang bevatten die in deze tijd elders niet erkend of aanvaard zullen worden.

Kijken wij naar de theosofie en in mindere mate ook de antroposofie, dan valt op dat hierin juist weer vele oude wijsheden van het nog vedische hindoeïsme aanwezig zijn.

Dergelijke groepen bearen dus wijsheden die anders verloren zouden zijn gegaan. Dit geldt zelfs voor bepaalde alchemistische geheimen en geheimen die achter de kabballa verborgen blijven.

Wanneer je deze geheimen nu eenmaal kent zal u duidelijk zijn dat je die niet zonder meer en aan een ieder mee kunt gaan delen. Want wanneer je dergelijke geheimen b.v. zoudt gaan gebruiken om jezelf te verrijken of iets dergelijks is de kans erg groot, dat je meer schade zult aanrichten dan je met alle macht ooit aan goeds tot stand kunt gaan brengen.

Ten' tweede is een uitlekken van dergelijke geheimen gevaarlijk omdat dit tot misbruik kan voeren. Men zou hen kunnen gaan hanteren als machtsapparaat.

Deze scholen en in mindere mate ook esoterische groepen hebben dus ten doen de mens met eigen innerlijke krachten te leren werken en als tweede punt om hen ook een levensvisie bij te brengen waardoor zij niet meer geheel gebonden zullen zijn aan materiele toestanden die bepaald worden door omgeving en bezitswaarden.

Ten derde: in een maatschappij waarin normering bijna onvermijdelijk is geworden, ook voor en t.a.v. de mens, zijn zij het die de mens steeds weer attent maken op zijn unieke innerlijke wezen en zijn unieke innerlijke mogelijkheden.

Al deze dingen te samen maken hen tot een zeer belangrijk onderdeel van de ontwikkelingen in de komende tijd. Want zou de mens verder gaan met een zuiver materialistisch denken dan zou hij de mensheid onvermijdelijk reduceren tot een soort mierenvolk waarin de eenling te allen tijde en volledig onderdanig is aan het geheel van de gemeenschap, ook wanneer die gemeenschap zelfs t.a.v. zichzelf verkeerde beslissingen neemt.

De geheime genootschappen scheppen groepen die in staat zijn daar tegenin te gaan. De esoterische scholen leren de mensen, rust te vinden in zichzelf. Je kunt wegvluchten in je elf en terug keren in de wereld met nieuwe krachten, waardoor je die wereld beter aankunt. Dit dat is iets geheel anders dan het gebruikelijke vluchtsyndroom, dat ontardt in het gebruik van drugs, dromen en dergelijke dingen en zo in de werkelijkheid het ik ten prooi laten aan alle invloeden van buitenaf. Zoals ook maar al te vaak het geval is wanneer mensen voor de feiten wegvluchten in bepaalde politieke of sociale theorieën.

Het is duidelijk. Deze groepen scheppen in feite een overlevingskans voor het individu met het geheel van diens geestelijke en mentale en stoffelijke mogelijkheden.

In aangezien het individu voor alle ontwikkeling nog steeds het belangrijkste is wat maar denkbaar is scheppen zij zo ook voor de mensheid een mogelijkheid om de haar nu nog beheersende techniek te leren overheersen, evenals het nu nog vaak alles beheersende hebsyndroom en daarvoor in de plaats een zijnsbewustzijn tot stand te brengen.

Wanneer zij dit waarmaken kan in een wat verdere toekomst gesproken worden over een nieuwe geestelijke ontwikkeling die in de ogen van menige wetenschapper van deze dagen mogelijk primitief en magisch zal zijn, maar die uitgaat van de geestelijke kracht van de mens, de in hem berustende mogelijkheden tot projectie, tot hantering en uitstraling.

Zeer veel wat op het ogenblik aan machines wordt overgelaten kan dan weer door de mens zelve gedaan worden en wel op een betere en

bewustere, meer juiste wijze. Ik meen zelfs dat er een aantal scholen zijn die de mens helpen het geheel van zijn eigen brein te ontwikkelen en te gebruiken -- en dus niet zoals de doornsee mens slechts een derde daarvan.

Deze mensen zouden dan wel eens de meerdereren kunnen blijken te zijn van alle computers, niet alleen in originaliteit maar wel degelijk ook in de mogelijkheid tot opname van feiten en de snelheid van verwerken. Is dit voldoende?

Tja, wat moet je daarop wel zeggen. Maar u hebt mij als opgave gesteld iets te zeggen over het nut in de komende tijd. En daaraan heb ik mij dan ook gehouden. Dit was volgens mij het werkelijke nut van dergelijke groepen in de komende tijd. Maar ik wil er nog wel enkele zaken aan toevoegen.

Een geheimschool kan u ook brengen tot absolute verdwazing. Want de school is niet een wet waaronder je leeft, maar een leidsnoer dat je gebruikt om de werkelijke betekenis van je innerlijke wereld en de wereld om je heen te ontdekken.

De mensen moeten leren, dat je je nooit aan enige beweging geheel moogt binden, maar dat in elke groep en beweging, hoe dwaas zij ook moge lijken, elementen aanwezig zijn waardoor je bewuster, juistër kunt gaan denken en reageren, je eigen voorstelling van de wereld helderder en duidelijker tot uitdrukking leert brengen ook.

En wat de esoterische groepen betreft: de mens die wegloopt voor zijn eigen innerlijk zal zich natuurlijk ook daarin blijven verbijten in alles wat er buiten hem aan de hand is.

Maar wil je werkelijk het minderwaardigheidskomplex, het ondoelmatigheidskomplex -- dat zoveel mensen in deze tijd schijnt te overheersen -- willen overwinnen, dan zul je naar binnen moeten gaan.

Het leren kennen van de innerlijke wereld betekent ook voor jezelf: het vinden van de mogelijkheden voor jezelf de onevenwichtigheden die in je bestaan te erkennen, tegen elkander af te wegen en zo het innerlijk tot een eenheid te brengen.

Een mens die innerlijk tot eenheid geworden is, is meer dan een mens alleen. Wanneer u dit eenmaal leert begrijpen zult u inzien dat elke esoterische groep, elke esoterische school die u helpt uzelf innerlijk te begrijpen en te aanvaarden, om innerlijk een beter evenwicht in uzelf tot stand te brengen, gelijktijdig van het allergrootste belang is voor uw geestelijke vorming, voor uw stoffelijke ontwikkeling en zeer zeker ook voor uw betekenis binnen de mensheid.

En dat is dan iets wat niet beperkt blijft tot de nabije of verre toekomst, maar altijd heeft en altijd zal blijven bestaan. De esoterici zijn de mensen geweest die in zich een harmonie vonden waardoor zij schijnbaar meester werden van delen van de wereld en die wereld, maar daarmee in feite eerder één werden.

Dit één worden met alles, zonder jezelf daarbij als bewustzijn geheel te verliezen is de belangrijkste kunst van het bestaan. Want leven betekent: jezelf zijn, jezelf beseffen en toch weten hoe je deel uitmaakt van een geheel om dan binnen dit geheel jezelf waar te maken zonder ooit het geheel aan jezelf of jezelf aan het geheel op te offeren.

Waar je dit kunt leren heb je een zeer kostbaar school gevonden. En indien u geen commentaar meer heeft besluit ik hiermede het eerste deel van de bijeenkomst.

Dit is dus het goede in tegenstelling met bepaalde gevaarlijke sekten? Of is dat een heel ander onderwerp?

- Handig van u dat laatste er aan toe te voegen. Maar ik zal U even uit de droom helpen.

Er is in feite geen werkelijk verschil tussen verschillende esoterische of geheimscholen en bepaalde sekten die van soortgelijke middelen en standpunten gebruik maken. Het enige verschil is dit:

In een ware geheimschool, een ware esoterische groepering leer je jezelf te zijn.

In de sekten leer je in feite de persoonlijkheid te absorberen vaneen ander en je daaraan zodanig oncerdanig te maken dat je op de duur niet meer in staat bent bewust als jezelf te ageren, bewust vanuit jezelf alleen te ervaren. Dat is het enige verschil.

Voor sommigen kan een tijdelijk behoren tot een sekte dus zelfs een goede uitwerking hebben, voor anderen is de neiging zich om te vormen tot weergave van hun meester iets, wat zelfs de beste geheimschool schadelijk doet zijn. Voldoende?

x Sommige mysterie scholen ontlenen hun geheimen naar zij zeggen aan de oud egyptische kultuur. Maar de pyramiden en andere bouwwerken daar zijn tot stand gekomen door een enorme slavernij, alles opgetrokken ten koste van zeer veel doden. Hoe moeten wij daar dan over denken?

- In de eerste plaats: de enorme slavernij waarover u spreekt valt, ook in het oude egypte, nogal mee. De voorstelling die u daar kennelijk van hebt is niet in overeenstemming met de feiten.

Een groot deel van de pyramidebouw en tempelbouw werd n.l. niet alleen door slaven volbracht, ofschoon dezen vaak wel een belangrijk deel van het meer geschoolde personeel uitmaakten. Het merendeel van de werkers bestond uit boeren, mensen die terwijl de aarde lag te wachten op de komst van de nijl geen inkomen hadden. Door voor de vorst en de goden te werken - aan dergelijke objecten dus - verdienden zij hun brood. Zij werden betaald in graan en bier uit de voorraadschuren van de vorst.

Een ander punt is dit: er is geen enkele gemeenschap denkbaar, ook niet uw moderne gemeenschap, die niet berust op een onderdrukken van anderen en misbruik maken van anderen. Nogelijk vindt u het vreemd wanneer ik een vergelijk maak tussen de slaaf vaneens en de carrierenman bij de een of andere grote firma.

Maar is het verschil dan werkelijk zo groot? Je bent gebonden aan een bepaalde "meester". Je bent gebonden aan een bepaalde gedragscode. Je bent niet je eigen meester, doet wat anderen je opdragen, gedraagt je volgens de normen die anderen je stellen. In beide gevallen om je brood te verdienen en mogelijk nog iets meer dan dat ook. Waar ligt het verschil?

Dan spreekt u over de vele doden die zijn gevallen. Geweld tegen de medemens, dood door onachtzaamheid en ongelukken komen ook nu nog voor. Zeker, het is niet de slavenmeester die een fout maakt in deze tijd, maar eerder een automobilist die roekeloos een ander neer rijdt om dat hij "haast" heeft of de opstandige, die een onschuldige omstander neerslaat of mogelijk verminkt of dood.

De houding van degenen die dit veroorzaken verschilt niets vande houding van de bouwleiders die "haast" hadden, de heersertjes die een oorlog beginnen omdat zij zich gekrenkt achten of die het leven van anderen in de waagschaal stelt omdat hij iets begeert wat hij niet, anderen wel hebben.

Waar is het verschil tussen de generaal die uit behoefte aan roem aanvalt en de bakrover die mensen neerschiet? Ik zie het niet.

Het verschil is volgens mij ten hoogste gradueel. Zolang mensen niet bereid zijn zelve in te staan voor zich en de gehele verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid te dragen voor al hetgeen zij zelve zijn, voortbrengen en tot standbrengen maar anderen menen te moeten overheersen, ja, op anderen een beroep te mogen en moeten doen om die anderen dan volgens eigen overtuiging en zin te "bekeren" zal er altijd wel een oorlog, dood en onrecht blijven bestaan.

Dit is een aspect dat tot op heden inhaerent is aan alle menselijke samenlevingen. De vorm waarin het optreedt kan verschillen, dat berik met u eens, maar ik geloof niet dat in de moderne tijd meer of minder wreedheid bestaat dan eens in egypte.

Het kenmerk van de mysterioscholen is en was juist dat zij ondanks dit alles wisten voort te bestaan en in feite in zich een weg betekenden - in het verleden mogelijk nog meer daadwerkelijk dan in deze dagen kenbaar wordt - van al die aspecten van de menselijke samenleving die het bestaan steeds weer maken, of je wilt of niet, tot een wederkerige aantasting en vrijheidsberoving.

Daarom ben ik zo vrij te stellen, dat u beter minder naar het verleden kunt kijken en meer aandacht zoudt kunnen besteden aan hetgeen u zelf nu bent en kunt.

Kijk naar de wijze, waarop de mensen elkander in deze tijd steeds weer - en vaak met bijna alle middelen - menen te mogen en moeten overheersen. Kijk naar de krakers die politiemensen verwonden, denk aan politiemensen die onnodig krakers aframmelen en verwonden. Om een enkel voorbeeld te noemen.

Denk aan regeerders die met leugens en handigheidjes anderen weten te binden aan zaken die zij nooit zo bedoeld hadden of zochten om, wanneer het dan misgaat, die anderen bovendien nog eens alle gevolgen daarvan te laten dragen.

Denk aan al die mensen die, gedragen door de overtuiging van hun eigen o zo heilige gelijk, bereid zijnzelfs gehele volkeren ten gronde te richten en van hun bezit te beroven, alleen maar om hun stellingen dan op anderen in de praktijk te kunnen brengen - ongeacht het lijden dat daardoor wordt veroorzaakt.

Dat zijn dingen die in dezen, uw dagen, voortdurend spelen, zelfs in uw kleine en zogenaamd zeer vrije en vrijzinnige landje. Oordeel dan niet te snel over die "barbaarse" kulturen van eens. Want een ding kunt u van mij geloven: een slaaf had altijd zijn plaats zijn taak en mogelijkheden. Een werkeloze in uw dagen heeft dit alles zeker niet altijd, laat staan op een vergelijkbare wijze.

De slaaf van eens kon vrij worden, kon ook als slaaf zaken drijven en eigen belangen dienen. Uw werkers krijgen die kans maar zeer bescheiden, zo al, en blijven voor hun leven gebonden aan de grillen van de wetgevers en de uitvoerders van de wet.

De werkeloze in uw dagen is er in een enkel opzicht slechter aan toe dan de slaaf: hij heeft niet wat de slaaf altijd nog wel had: een meester waar hij bij behoorde, een toekomst die nog mogelijkheden in zich borg die te overzien waren zodat hij ondanks alles een zinrijk bestaan kon voeren en zinrijk bezig was.

Neemt mij deze uitbarsting maar niet kwalijk. In ieder geval heb ik mijn best gedaan om duidelijk te zijn. Dat was het dan. Ik hoop dat het voor u aanvaardbaar is geweest. Ik dank u voor uw aandacht,

Goeden avond.

(licht bekort.)

Goeden avond vrienden.

Zover mij bekend zijn wij nog bezig met het behandelen van eventuele onderwerpen. Hebt u nog iets in voorraad?

x Misschien wilt u ons iets vertellen over het naderende

W e s s a c - g e b e u r e n

Iets kan ik hierover natuurlijk wel zeggen, maar dan zal ik het toch meer algemeen moeten formuleren:

Het wessacgebeuren is alleen en feitelijk in het verre verleden verbonden geweest aan een bepaald hindoe-feest. Nu wordt die naam in bepaalde kringen, ook bij ons, gebruikt als aanduiding voor een samenkomst van verlichten.

Als zodanig heeft het zich ontwikkeld tot een gebeuren waarbij zowel geestelijk als in de stoflevenden, verlichte mensen zowel als geesten van het licht, proberen te samen een soort weg te bepalen door de doolhof van invloeden waaraan uw wereld nu eenmaal altijd reeds onderworpen is.

Wanneer ik moet spreken over het komende wessac-feest dan kan ik slechts konstateren dat de invloeden - zoals meestal - nogal tegenstrijdig zijn.

Er zijn ongetwijfeld een aantal sterk lichtende invloeden te verwachten, waaronder vreemd genoeg een periode van mogelijk zelfs enkele maanden aaneensluitende inwerking van het gouden licht.

Zou dit het geval zijn dan betekent het in ieder geval, dat er op de gehele wereld - en dus ook in de gehele mensheid - meer veerkracht zal zijn.

Daar deze invloed bijna onmiddellijk na het feest begint en dus in lente en zomer valt kan worden aangenomen dat de oogst in grote delen van de wereld goed zal zijn. Dit alles klinkt nogal hoopgevend, maar helaas.

Wij hebben ook te maken met enkele zeer felle wit-invloeden die in deze tijd, waarin bijna alles geheel of deels draait om illusies natuurlijk niet zo welkom. Zij zouden aanleiding kunnen worden tot grote strijd en vergroting van tegenstellingen.

Zien wij naar de z.g. blauwe invloed, die vaak met het witte licht gepaard gaat en zelfs vijf malen in nogal langdurige perioden de aarde zal bereiken - gaande van minimum 2 dagen tot zelfs 15 dagen onafgebroken - zo kunnen wij aannemen dat het komende jaar ook op het gebied van wetenschap en denken een aantal verbluffende vernieuwingen en veranderingen met zich kan brengen.

Wanneer je dus vanuit het denkbeeld van de wessac probeert iets over de komende tijd te zeggen zo kun je alleen maar konstateren: er zijn een aantal hoofd-tendenzen. De wereld zal deze invloeden moeten ondergaan.

Hoe deze invloeden in een kosmische projectie tegenover elkaar komen te staan zullen wij eerst op het feest zelf kunnen zien.

Het aantal plannen dat gemaakt wordt en gemaakt is - u kent dit allen wel - is natuurlijk groot. Maar de wereld is nu eenmaal een wereld waarin mensen leven. En mensen doen mij soms denken aan andere delen van de fauna.

Er zijn er bij, die eerst sterk, bijna met geweld, afgerend moeten worden voor zij vooruit willen gaan, er zijn anderen die, wanneer zij te zeer beteugeld worden, losbreken. En er zijn er ook heel wat die bij voorkeur zich, wanneer er ook maar enig licht is,

als katachtigen heerlijk lui in de zon wensen uit te strekken.

De mensen zelf maken uiteindelijk het gebeuren op de wereld. De invloeden geven bijzondere nadruk aan mogelijkheden, dat is zeker waar. Zoals je kunt stellen, dat een betoging bij zonnig weer veel meer mensen zal trekken dan bij regenachtig weer.

Maar je kunt ook zeggen dat juist door de regen de zaak wat geselecteerd wordt: degenen die het echt menen willen ook wel in de regen lopen. Degenen die het in feite meer doen om mee te lopen voor de pret blijven thuis wanneer het weer slechts is. Zij gaan voor de t.v. zitten in de hoop dat er een reportage van de demonstratie zal komen.

Begrijp dus wel, dat de betekenis van wessacfeest in mijn ogen voornamelijk is gelegen in het kenbaar maken van invloeden die op dat ogenblik de wereld nog niet bereikt hebben, maar principieel reeds aanwezig zijn en ergens reeds optreden.

Daarnaast is het een samentrekken van geestelijke invloeden en krachten vanuit de wereld van de geest - waar zij ten dele te beïnvloeden zijn - plus een aantal kosmische invloeden waaraan men zich ook als geest dient te onderwerpen.

Wanneer je die dingen allen samen vat krijg je langzaam maar zeker een beeld van de geest, die probeert ook uw wereld wat bij te sturen.

De Witte Broederschap, die bij het wessacgebeuren over het algemeen een van de belangrijkste deelhebbers is - samen soms met krachten uit het verborgen priesterrijk - kunt u in haar werken dan nog het beste vergelijken met iemand, die uit de bergen met de slede het hooi naar beneden moet brengen:

Het vergt bijzonder veel kracht en vaardigheid om een dergelijk voertuig veilig en zonder verliezen langs de helling snel naar beneden te brengen en dan nog weer tot stilstand te brengen op het juiste ogenblik.

Op soortgelijke wijze probeert men vanuit de geest nu met alle middelen de mensheid, die in beweging is geraakt op de helling van de tijd, tijdig bij te sturen.

Maar je moogt hierbij nooit uit het oog verliezen, dat de slede alleen in beweging komt omdat er een helling is, dat de wijze waarop zij geladen is en haar eigen gewicht plus de steilte van de helling zal bepalen, met welke snelheid zij zal gaan.

Wie dit beeld kent beseft, dat de vaart en het gewicht van de slee samen bepalen, hoeveel kracht en vaardigheid er nodig is om de slee op bepaalde momenten wat af te remmen of bij te sturen.

Nu wij het komende wessacfeest op uw verzoek dienen te bezien moet mij van het hart dat het er uitziet of de mensheid aan bepaalde gedeelten zal komen waarbij de invloeden dermate sterk zullen zijn en ook dermate beheersbaar voor de geest dat er wel heel veel kracht en bovenal vaardigheid nodig zal zijn om de massa die haar weg gaat tijdig nog wat bij te sturen.

Wij hebben gelukkig één hoop: Stel dat de slede geen dode, maar een levende en bewuste lading vervoert. Dan kan die lading alleen reeds door binnen de slede eigen gewicht zo nu en dan te verplaatsen, grote hulp verlenen aan hen die proberen de slede te beheersen en bij te sturen.

Dit bepaalt mede onze hoop voor de komende tijd: wij weten dat de mensen - of zij dit nu wensen toe te geven of niet - in de huidige omstandigheden grotendeels machteloos zijn. Maar zij hebben nog steeds een beperkte vrijheid van reageren.

Wanneer de mensen geestelijk bewust van die beperkte vrijheid gebruik maken zou het mogelijk zijn in het komende jaar niet alleen alle werkelijke oorlogsdreiging ongedaan te maken, maar daarnaast ook bepaalde problemen op te lossen van sociale en economische aard doeltreffend aan te pakken.

Ik heb het gevoel dat het altans mogelijk is gezien de optredende invloeden om een belangrijk deel van de mensheid een stap voorwaarts te laten doen en zover te brengen - ook economisch en sociaal dus - dat het gevaarlijke jaar 1884 eveneens en zonder schade overwonnen kan worden.

Dit op zijn beurt zou betekenen dat er nog zeker rond 10 jaren te gaan zijn voor er weer een node in de tijd ontstaat, een crisis punt, waarop een wereldoorlog weer mogelijk zou worden.

Wij in de geest -- ook ik -- hebben het gevoel dat, zo deze tijd nog ter beschikking zou komen, de mensheid aan de fatale drang tot zelfvernietiging zal kunnen ontkomen.

In zoverre is in mijn ogen dus het wessacgebeuren van dit jaar ook een zeer belangrijk gebeuren. Indien u mij echter zoudt willen vragen, wat er daarop echter werkelijk gaande zal zijn, zo kan ik u alleen antwoorden: ik weet het niet.

Ik weet, dat er een aantal invloeden zijn. Inderdaad. Ik weet, dat wij met enkele grote invloeden vanuit de geestelijke werelden te maken zullen krijgen en besef dat juist dezen voor ons manipuleerbaar zullen zijn.

Altans ten dele. Maar wat die invloeden en onze mogelijkheid dezen deels te beïnvloeden werkelijk gaan betekenen ligt echter aan de mensheid zelf en daarnaast aan de besluiten die de witte broederschap aan zal nemen t.a.v. het reeds bestaande.

Wanneer u zelf zich probeert bezig te houden met het wessacgebeuren en probeert te begrijpen hoe er ergens een soort kosmische rails bestaat waarlangs de historie verder moet gaan dan kunt u misschien voor uzelf innerlijk iets vinden vande kracht en het besef waarmee u zelf werkzaam kunt worden.

Een besef en kracht waardoor u zelf kunt helpen bepaalde gevaren te verminderen of te voorkomen, waardoor u zelf kunt leren - misschien - hoe je geweld vermijdt zonder daarmee ook de strijd op zich zonder meer op te geven. Want juist dit zal volgens mij erg belangrijk worden in de komende tijd.

Geweld lokt steeds meer geweld uit. Wanneer het geweld verder escaleert zal zelfs een vrijzinnige gemeenschap als de nedelandse op de duur veranderen in een soort kleingeestige diktatuur.

Wanneer echter steeds meer mensen leren hoe je op een juiste wijze kunt ageren zonder daarbij zelve geweld te gebruiken, dan zal blijken dat zij die geweld zoeken dit naar in een beperkte mate tegen de geweldlozen kunnen en durven hanteren.

Wordt dit punt bereikt dan wordt een wederkerig begrip eveneens eerder bereikbaar. En daardoor ook, ongeacht de blijvende tegenstellingen, kan er een mate van samenwerking ontstaan die voor allen positieve gevolgen heeft.

Geest en stof, geestelijk en stoffelijk bent u op elkaar aangewezen, of u dit nu leuk vindt of niet. Geestelijk en stoffelijk bent u van anderen en het andere afhankelijk, of u dit nu wenst toe te geven of niet.

Maar dat betekent dat u allereerst zult moeten leren op welke wijze u uzelf kunt zijn zonder daardoor de relatie en de werkelijkheid met en van het andere te verloochenen.

Heeft men dit eenmaal bereikt, dan zou er een nieuw wessacfeest kunnen komen waarbij het licht misschien niet alleen maar in een beperkte kring zeer mystiek wordt uitgestraald en waar alleen in het geheim wordt gewerkt, maar waaraan steeds meer mensen bewust deel kunnen hebben.

Laat mij het zo formuleren: wanneer mensen geestelijk en anderszins de noden voorvoelen en de noodzaken ook in zich voorzien zullen zij juister, bewuster en beheerster kunnen reageren dan mensen die steeds maar weer met het onverwachte gekonfronteerd worden.

In die bewuste reactie, dit bewust zelf leven en zelf doen ligt uiteindelijk de zin van uw stoffelijk bestaan. Men zou in de komende jaren een enorme stap voorwaarts kunnen doen op het gebied van de bewustwording.

Anderen zullen voor u daaraan werken en daarvoor vechten, dat is zeker. Ook het komende wessagebeuren hangt, zoals steeds, samen met die in vele anderen - vooral in de geest levende - entiteiten om ook voor u iets te doen.

Maar u, uzelf zult uiteindelijk moeten bepalen wat U bent, wat u doet. Zoals u zelf zult moeten uitmaken, hoe u deel uit kunt gaan maken van het geheel waarvan wij allen deel zijn, zonder u van delen te isoleren aan de ene kant of u er zonder meer en gedachtenloos aan te onderwerpen aan de andere kant.

Het spijt mij, dat ik u niet meer, vooral niet meer specifieke inlichtingen kan geven. Maar ik bevindt mij in een positie die te vergelijken is met die van de trainer van het nederlandse elftal kort voor de een of andere wedstrijd. Het is zinloos te vragen, te voren, hoe de wedstrijd wel zal verlopen.

Ik nu wens mij niet op het gebied van onzekere verwachtingen en voorspellingen te begeven, vooral omdat dezen voor u en ook voor ons betrekkelijk zinloos zullen blijven, zelfs indien ik gelijk zou hebben.

Wanneer het wessacfeest heeft plaats gevonden wordt u te zijner tijd wel daarover voorgelicht. Mogelijk dat u zich dan weer vergaapt aan allerhande omschrijvingen van lichtuitstortingen en vreemde krachten.

Maar de kans is groot dat u dan weer vergeet, dat het niet allereerst of alleen daarom gaat, maar in de eerste plaats om uzelve. Want de kern van het wessagebeuren, ook in deze tijd, is nog steeds de mens zelve, met zijn eigen zoeken naar bewustzijn, zijn eigen werken in de richting van een verbondenheid met het geheel waarin men - juist door meer zichzelf te worden - het geheel meer betekenis kan geven. Kommentaar.

Hangt dit samen met de verhalen van die man in engeland dat Jezus weer op aarde kwam enz.

Ach neen. Onthoudt u van mij maar één ding: Wanneer een verlosser op aarde komt heeft deze geen advertentiekampagne nodig om zijn komst voor te bereiden. Misschien is dit u reeds duidelijk genoeg.

En daarmee bent u schijnbaar aan het einde van uw latijn gekomen. Wel, geachte latinisten, dan wordt het tijd om afscheid te gaan nemen. Ik hoop dat u mij hebt kunnen volgen. Want het is wonderlijk hoe in woord en associatie de eeuwigheid zich steeds weer probeert te vervlechten met de haastende tijd.

Goeden avond.

d.d. 23 april 1982

(waar niet anders aangegeven volledige tekst, schone woord weggelaten.)